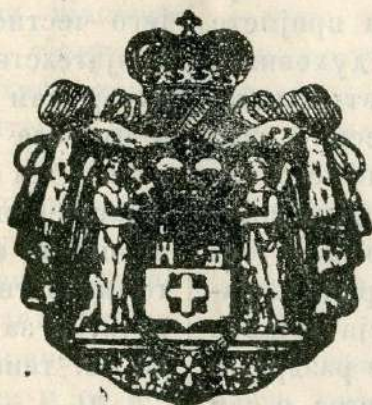

СРПСКИ СИОН

Год. XV

Број 10

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у недељу 15. маја 1905.

ЗВАНИЧНО.

К 72./222 ex 1905.

Пречестњејши Г. Протопрезвитер!

Високо кр. угарско министарство богочасти и јавне наставе у Будимпешти моли, да се опомену парох. звања, да је код државом и законом признатих вероисповести међусобна кореспонденција црквених звања (у свима јерархијским степенима) само у верским матичним (венчаних, рођених и умрлих), школским и другим званичним стварима и она кореспонденција (обично не препоручена писма, дописнице и пакети са списима) проста од поштарине, која је упућена оним властима, звањима и органима, који су безусловно опроштени од поштарине.

Решено је:

путем протопрезвитерских звања све подручне цркв. општине и парох. звања опоменути, да се строго у својој званичној кореспонденцији придржавају горње наредбе.

Из седнице архидијецезалне конзисторије држане у Карловцима 22. марта (4 априла) 1905.

Георгије с. р.
Патријарх.

НЕЗВАНИЧНО.

Две посланице

Павла Ненадовића, владике карлштатског.
Д. Р.

I.

Павел Божијеу милостију православни Епископ Карловачки, Сенски, Приморских предјелов и в Бании до воде Глине.

Благоговјејњејшим свјашчеником, благопочтеним Господиам официром и всем главаром, нашим в дусје свјатем чадом возљубленим обретајушчимсја в градје Плашком, в подкрилију, в цркви Божиј со вејеми сушцима Христиани, благодат вам и мир от Бога отца нашег Господа Исуса Христа, и от нашеја мјерности благословение, в сем рождества Христова постје богосудно постјашчесја: да и того рождество в мирје, здравии и спасении, весело и радостно дочекати, всеусердно желеју.

А трѣба вам јест поститисја и молити да неввидете в напаст, ибо и апостоли и вси свјати угодници Богу и Благодат свјатаго Духа примили и грјешници в себе и во покајание пришли: зато и ваша христољубија поститесја и духовне и телесне да

и душеју и тјелом примете Благодат и милост от Бога, и даст вам Господ Бог изобилие плода земнаго и веја своја мирна и преблагаја, само чисто исповједајте своја согрјешенија пред јереем отцем своим духовним, ничто неутавајушче, да пријмете разрјешение грјехов от јереја духовнаго своего, по обичају церковному от нељеже проститеја и остављајутсја грјеси в час они веја от Бога чрез јереја по словеси Христову, јеже рече: Пријмете Дух свјат и имже держите держатсја. Того ради јест нужно имјети сокрушением сердца вејакому Христијанину кајушчемусја грјехов своих чистое исповједание, имиже раздражи Бога, или повреди ближњаго своего; о сем сокрушении глаголет Давид: сердце сокрушено и смирено Бог не уничижит, и тако да уготовљаेतсја к причащенију страшних таин с чистим исповједанием, потомже и умилением и примирением совершеним со всеми, понеже Христос ни једнаго отлучае, сице повеље глагоља: Амин, амин глагољу вам, ашче не съесте плоти сина чловјеческаго, ни пиете крове јего, неимате живота в себје. Јадиј моју плот и пијај моју кров, во мње пребивает и Аз в нем.

Сего ради ниже једина свјатих литургии, бивает јеже не бити на неј молбам и молением к Богу о наших гресјех, и Христиан који обрјетаетсе приступајушч часто при литургии и общаетсе тајне сеј, свобождаетсја чрез тују от вејакаго искушения и бједи дјаволскија, ибо недерзает враг души повредити онаго, тјемже иже њест јако имјеет Христа пребивајушча в себје, тјемже моји благословени Христиани сподобљајтесја свјатаго причащенија да царства небеснаго сподобитесе и рождество Христово прославите вјечне.

За дјело же сие да вашим Христољубиам поучение сие прочитавае в церкви и у мјесто нас да посјети вас, посилаем и вам нашего вјернаго ексарха честњејшаго кир Симеона Љуботину и при овом посјешчении да поберете от вас должно оставше конаке, димнице и милостињу что јесте за живе и померше душе своим учителем, родителем и сродником записали, понеже сами вједаете сего времена бједное

нашего житија содержание, да и со школьными служителми своими нужду препитанија ради терпим сами не имјеемо, а у двору ничего нисмо обрели. Того ради сего нашего ексарха препоручаем, да не само јего честно примите, и вејако јему благопријателство и послушание покажетс, но и датој нам приход јему предасте, и за то и от села до села јего со честију препроводите, и за тое дјело подвигнитесе сви свјашченици и главари јелико скорие совершити и исполнити и на вашими терити мило тнице у Плашки усердствујте отнети, а за таковое ваше усердие ми паки на св. таин отслужити будем.

Дано у Будачком 19. Ноемвриа 1744.

Павел Ненадовић с. р.

II.

Павел Божиеју милостију православни Епископ предјелом Карлшчатским, Сенским, Приморским и в Бании до воде Глине.

Всјем прочитајушчим православним богоговјејњејшим протопресвитером, свјашчеником, диаконом и причетником, племенитим Господам обер и унтер официром, главаром же и всјем благочестивим Христианом сушчим под духовним управлением нашим, братијам љубезним и чадом в Господје благодат, мир и милост от Бога.

Между многими по долгу богоданија нам власти, попеченми о исправлении причта церковнаго Епархии нашеј, видја в нем многа нестроенија и великују в дјелах јего скудост, не суети по совјести нашеј возимјели ми страх да нејавимсја неблагодарни вишнему. Ашче толикаја от него получив благопоспјешества, в нуждних церковних исправлении свободу имјели чина духовнаго, по милостиво дањеј мње от Јеја ц. к. величества нашеја всемилостивјејшија земалскија фиршчкини Госпожи Госпожи Марие Терезие, и благословением блажењејшаго Патриарха нашего Г. Г. Арсенија четвертаго, да непренебежем по уставу правилному уреждати, и когда нелицемјерни он судиа, воспросит от нас отвјета, о толиком нам от него врученом приставлении, да небудем безотвјетни; того ради образом преждних властей духовних, воспријав попечение о исправлении чина

духовнаго, о пресвитерах, диаконах и прочих причетниках устав положити, понеже кромје сего не без страсти и поплзнове-нија свјашченослужителие бивајут, и ашче наставлени небудут, того ради вјашчше неберегут о своих должностјех, тјемже со соборним согласи нашеја епархии честним клером и славнаго народа почетом онде сабратим главари уставовихом, прибавление о правилах причта церковнаго, по котором следујушчем здје правилу имјејутсја всјакаја духовнаја дјела в церкви Епархией нашеја управљатисја, и повеђеваетсја пресвитером, диаконом и прочим причетником нашим, имјети сие за крјепкое и силное правителство, и по нему в будущее службу и дјела духовнаја кершати, и судом того опредјеленим доволствоватисја, и без всјакаго прекословија во всем, под великим за противленија и ослушанија наказанием, или наипаче, ашче нехошчет лишитисја своего чина и фаре, должны сүт слушати и исполњати.

О подајанни пријатија и поклонении Божественних таин.

Вси убо свјашчено служители, должны сүт с подобајушчеју честију совершати во храмје Господни служении свое, и тајнам Божиим творити поклонение свјатољепное, и часто о пријати таковаго дара тшчатисја. Приходствиже јереи и прихожан своих о том да поучајут, јеже би в чистой совјести, всјаки пол ашче возможно в праздници, ашче ли же ни, всјачески в четири пости в љету приуговљалисја на то, должны убо сүт смиренным и чистим тјела устроением приступати к сиецим тајнам божественним.

Ашче убо кромје постов четирех обичних приступити к свјатому причащенију восхотјат, седм днеј преже да постјатсја, в молитвах церковних и домашних пребивајушче (сиеже не в нужде, в нужде бо три или једин дењ да постјатсја точију) и предуготовљајушче себе к чиному исповједанију грјехов своих. Сущичже во супружествје, от супружескаго совокупленија в тија дни да воздержатсја всјако. Пред осмим же днем, да исповједјат пред јереем всја грјехи своја, с вечера ничтоже да вкусјат, немогушчи же јуности или пре-

старјелости ради, всјакако с вечера воздержатсја ничтоже јадше, мало что да вкусјат. Ог полуношчи же всјакако вси да воздержатсја, в молитвах же, поклонах и духовних размишлених да упражњатсја јелико мошчно, готовјашчисја, и неумјејущим писаниа, и в растојании от церкви дальнем. јереј правило и в домје им како кому да завјешчае.

По утрених же обичних молитвах церковних, вси причащатисја имущи, неумјејущичже чести, да останутсја в церкви, во јеже слушати от јереја чтомое к свјатому причащенију правило, и обичнија часи, умјејущичже чести, и сами во своих домах сја прочести себје могут.

В начаље свјатија литургии да саберутсја вси в церковь, и всеја свјатија служби со страхом и благоговјением стојашче да мољатсја и слишајут.

Во времјаже причащенија да приступјат чином, в глубоком смиренни и Христу истинно в тајнах сущему под видом хљеба и вина до земли киждо да поклонитсја јединошчи, руцје к персем крестообразно согбење имущче, и Христа распјатаго исповједајушче, и љубов к нему имут.

Приемшеже честно да поглотјат, и по утертии уст покровцем свјаченическою, лобизајут крај свјатија чаши, јакоже самое Христово ребро из негоже истече кров и вода, и отступивше мало, клањајутсја не до земли ради охраненија пријатих таин, и стојат на своих мјестјех, неглагољущче друг с другом, ниже да пјујут дондеже антидор и вино со укропом подаетсја им, и до скончавија свјатија литургии даждут неисходно и молитви благодарителнија по свјатому причащенију да совершат.

Вјестно тебје буди о јереју, јако ашче мнози будут причащеници, никакоже да дерзнеши (недоставајушчу в свјатој чаши божественија крове или тјела) прилиги вино или хљеб прости всипати, смертно бо тјашко согрјешити и изверженија казни подпадеши. В таковом убо случаи, до утриа повели иним пождати, и служив причасти тија, или от кивота хранимија болних ради божественија тајни всивли во свјатују чашу и причасти тија по обичају. К сему входјашче в храм Божиј свјати и зрјашче ко свја-

тому олтарју со страхом достодолжное поклонење сотворјајут свјашченослужители и вси људие во храмје бо стојашчи, мѣти на небеси пред самим Богом стојати, и молитви Богу, јако сушчемо објешчање.

Во олтарже входја, всегда прежде главу открив, и поклонење сотворив вниди, и к божественому престолу приступив, низајшее сотвори поклонење, и все јеже аще во олтарје дјејеш, со всјаком смиреніем и благоговјением, јако пред лицем Бога ту сушчаго дјејствуј, исходјаже такожде первјеје божественим тајнам низко поклонивсја изиди.

Јегда јектенију пред свјатими царскими врати глаголеши, всегда первјеје благоговјейно главу открив поклонисја, и тогда начинај, такожде скончав поклонисја и отиди. Сим же образом и јегда прикључаетсја мимо свјатих царских дверей ити, никогда же мимо свјатих царских дверей ити не поклонивсја.

На конец же совершив всја свјашченослужитель и причетник церкви во своем чиње пошное, утрнее или дневное, или вечернее церковное служение, воздажд Господу Богу поклонење благоговјейно, јако јему сие от тебе, и от људей всјех пријатно јест. Ибо таковаго ради свјатим божественим тајнам поклоненија и во ошаствје хожденија, особнују и изобилнују Благодат от Христа Бога получит киждо.

Олтарју служашчија, сие јест пономори, должен јест јереј зјело учити, јако да велиим страхом и трепетом, и всјаком благоговјением входјат во свјати Божи олтар, и свое им надлежашчее дјело сотворјајут, вједушче јако тамо присуствовање Христос Бог наш на престоле, входјашчеже и исходјашче, низко да поклањајутсја. Престолаже Божественаго, пачеже самих божественых на нем сушчих таин, такождеже сосудов служебных, и иных свјашчених вешчей, никакоже прикоснутисја да дерзнет, да не в грјех впаднут, развје свјетилников и свјешч, кадилници и иных менших свјашчених вешчей.

Чести ради божественых таин, никтоже от несвјашчених во свјаті олтар да входит: жениже никогда. Пономари, часто

исповједајушчисја и божественим тајнам причашчајушчисја, трезвеноже и благочестно во добродјетелех пребивајушчи.

Сиј пономари должни сүт: просфори, вино, воду, тиміам и огнь во олтар ввєсти, свјешчиже вжигати и угашати, кадилницу же и теплоту приуготовљати, и јереју подавати, олтар вес чино и часто ужести и очишчати, сие земљу от всјаких уметий, јакоже и стјени и верх кровни от праха и паучини.

Престолаже и жертвеник јереју тачију, диакону или иподиакону очишчати и истирати, во јеже николиже обрјестисја на них прах или уметију коему, да некоснетсја со грјехом свјашчених не свјашченаја рука.

В церквиже и паперти, пономори, такожде образи, стјечи потолок, кровли, от праха и паучини, земљуже от уметий часто очишчати должни, уметиаже олтарнаја и церковнаја недостойт на мјеста непотреблаја изметати, но или в рјeku, или в неходном и непопираемом мјестје. Ксему не тачију јереј и олтарни свјашченослужители, но вси благочестиви Христиане, аще в церкви, аще к болним несом божественіа тајни узрјат, богољенним поклонењем да почитајут. Такожде и в храм свјати пришедше, во всјаком пјении почину или уставу церкви клањатисја Господу в молитвах когда колико и како вси тшчательно да сотворјајут, и начатки усердија трудов своих, молби, моленија и благодаренија да приношајут.

Пјенијаже и чтенија церковнаго во извјестии да слушајут вразумљајушчесја по апостолу во псалмјех и пјених и пјеснех духовных, и во чтении свјашченаго писания, и учителей св. церковных, и појушче Господа Бога в сердцах своих непрестано, и сего подобает јереју прихожан и дјетеј своих духовных, всегда научити, да вједјат вољу в том Божију и повеление матере своеја церкви.

Вједатиже и сие јереєм подобает, јако вси Христиане јединија вјери, јединија церкви нашеја, отлученија и клатви неимущи на себје, и покајание исповједију чисто приносјашчи, живущи благочестно, и от духовника неимущи запрешченија на время: тјела Христова и крове јего с подо-

бајушчеју честију да причастјатеся. Такожде и подраслија отроки, имже пријатна исповјед, и малија младенци по обичају цркве подобает за вјеру приносјашчих тија сподобљати свјатих таин, во освјашчение душ и тјелес их и в пријатие благодати Господни.

Недостойниже, всјачески от таковаго таинства отлучени да будут, иже кљатву на себје от Епископа, или запрешчение отца духовнаго, и отлучение кое имущи, и јавни грјешници, блудники, и блудници наложниц имјејуши, и самија тија наложници прељубодјеј, лихоимци, чародјеи, ворожити всјакија, свјатотатци, картовники, зеришчини, хулники, срамословци, и всјакое безчинство, зазор и укор творјашчи, и ини сим подобни и сиј донељеже истинно непокајутеся, и плоди достојни покајанија несотворјат, и саблазни их же јавње содјејаша и содјејевајут, покајанием своим јавлено непотребјат, причастіја свјатих таинств никакоже да сподобјатеся.

Сокровених грјешников, тако исповједајушчихся, исправљај благоразумно, јеже би не израсл киј соблазн иним људем от таковаго презорства, и тоје би лице в подозрјении несостојалосја, и во дерзост на пријатие небило причастјасја или отлучасја.

Изумленим или обмершим, божественіја тајни подавати никакоже достоит, точију јегда в себе приходјат, и умни и во сочувствии от обумертија бивајут, и јегда в сокрушении сердечном исповједание грјехов своих творјат, к цркви приходјат, Богу молатеся и церковних молитв слушајут: изрјаднее же аще ни једина бједа недостойинства в них обрјетаеся, да причастјатеся тогда. За истинное убо благочинное и правильное смотрителство, јеже благоугождати Господу Богу всјаким тпчанием, и хранити церковное предание в чистоту тјелеснују и душевнују, по всјуду људем своим даст Господ мир и милост и благоденство всјем благочестно живущим на земли. По сем и наследие в небесјех всерадостних вјечних красот подарствит, јеже и буди получити християнским православним душам благодатију Исус Христовоју, и предстательством всеславнија пречистија

дјеви Богородици Марии, и молитвами всјех свјатих. Амин.

Павел Ненадовић с. р.

* * *

Значајно је, да је владика Павле Ненадовић, као што рече у уводу, ово „Прибавление“ прописао у договору са свештенством и световним народним поглаварима.

Ненадовић је много полагао на извест, и у том је погледу издао много посланица.

Као митрополит је сваке године издао такву једну посланицу, од којих ћемо неке навести, а особито је значајно његово упуство за духовнике, који су ишли по селима на исповедали.

У Карловачкој је митрополији давно и давно престала установа духовника — довика.

Патријарх Јосиф Рајачић био ју је обновио, ну, пошто је и у томе био и сувише претерао, и захтевао „невозможно“, а уз то се и огрешо о учење наше цркве — као што спомену владика Никанор Грујић у својим „Мемоарима“ или „Автобиографији“ (в. „Богословски гласник“ 4. св. VII. књ. стр. 265.); наскоро је и она престала, као што обично и многе друге установе код нас немају другог века.

Од патријарха Рајачића исповедне установе, одржала се још једино установа „свештеничке исповести“, која, како се данас на неким местима врши, боље да и она престане.

Ако ико, а оно бар свештеници односно окружне проте, треба да настоје на томе, да се свештеничка исповест обави са оном побожношћу и онако, с каквом и како треба да се обавља.

Ал' кад помислимо, да на њу долазе многи свештеници без икакве побожности и скрушености, шта више, многи не могу ни толико да се уздрже, да јавно у ходнику и пре исповести не пуше, а после исповести иде се у гостијоницу на пиво, где се јавно пуши, а за тим на ручак или у гостијоницу, или код проте, где се не само опет пуши, него и пева и пије у „всја тјашкаја“; онда, онда — — —.

Какву је улогу у овом играо г. Јово Магарашевић, ком ове редке посветисмо; знаће и сам

Да смо имали право, кад смо посумњали у искрену и трајну — без напоменутих услова — љубав и савез српско-хрватски, ево јасног доказа. Доказа, ком се нисмо надали да ће ће тако брзо и у овим меденим коалиционашким месецима, где се још није у самој ствари показала искреност и одржање саме коалиције, избити на површину.

А ствар је у овоме.

У 34. је бр. „Katoličkog lista“ изишао допис из Грђевца, у ком је наведена преставка кр. влади, потписана од српских православних и хрватско католичких катихета на пучким школама из беловарског црквеног котара, односно протопрезвитерата, у којој молише за неке погодности.

Не потраја дуго, а у 36. бр. и. л. изиђе др. Јурај Ценкић, жупник из Калника, те у своме допису за исту преставку рече, да се с њоме не слаже из четири разлога, и то 1.) са стајалишта начелног — 4.) оног форме.

За први разлог рече: „Чудим се веома, да католички душобрижници заједно са православнима одашиљу у погледу катекизације заједничку преставку на високу владу. Заступници свјетла — кат. — и тмине — прав. —, истине — кат. — и блудње — прав. — љубави — кат. — и мржње — прав. — просе заједнички свјетовну власт, да их потпомогне у раширењу и обезбеђењу њихове службе! Католички жупници и херетички те шизматички попови учинише коалицију у погледу катекизације! Истина, данас су у моди разне руке коалиције, али се ипак овој коалицији у стварима вјероуке чудим. — Како то лијепо звони: за црквени котар бјеловарски...; за протот пресбитерат —, следе потписи“.

„Можда су г. г. увјерена, да су сачинили спис трајне вриједности, али ја држим, да бидужност била духовне области, да забрани ода-слати тај скупни меморандум влади. Нека свака конфесија шаље за себе. Кад је Илија тражио огањ с неба, није се сложио с Баловим свећеницима“.

А у погледу форме рече г. Ценкић ово: „Преставка је написана одвећ понизним тоном. Ваљда за то, што је источњаци такођер састављаху“.

Ово причање г. Ценкићево пустило је уред-

ништво без икакве примедбе, — доказ да се и оно слаже са назорима његовим, у што у осталом ми и не сумњамо, као ни у то, да као год што г. Ценкић и данас сматра нас српско-православне цркве свештенике за заступнике *тмине, блудње, мржње*, а католичко хрватске заступнике *свјетла, истине и љубави*, а наше свештенике за *јеретичке и шизматичке попове*; тако исто о њима мисле и данас многи католички свештеници.

Мисле, ал' не мају образа ил' су политични, да то јавно и исповедају, као што је имао смелости г. Ценкић да каже оно језиком — пером — што му је на срцу.

И пошто они *тако* мисле, а уз то католичко свештенство има и данас грдног уплива — поред свег „напредњачког покрета“ — код хрватског пука; за то смо ми сумњали, а и данас сумњамо и не држимо сувише много до данашњег, на брзу руку склопљеног искреног пријатељства српско-хрватског.

Да заврзана верског жупника г. Ценкића учимо, за чије би се свештенство могло рећи да је заступник *тмине, блудње и мржње* и да је *јеретичко-шизматичко*; за то није сада време да забадамо трн у здраву ногу.

Једино нека прими нашу хвалу, што је рекао оно, што му браћа мање више — сама мисле, но толико су мудри да своје мисли не износе на вашар.

Нашу пак браћу свештенике, који се и преко мере емофирају за задарско-речку резолуцију, а и по неке наше листове, упозорујемо на помнуту изјаву Ценкићеву.

Павла Ненадовића карлштатског владике

„Правила за свештенике“.

Д. Р.

Павле Ненадовић, у служби савесних архијереја Мојсија Петровића, Вићентија Јовановића и патријарха Арсенија Јовановића Шакабенте, научио се раду, те као такав, настојао је чим је постао епископом плашчанским-карлштатским, да и сам заведе што бољи ред у својој запуштеној епархији.

Од многих његових наредба, од којих некоје и донесосмо, доносимо и ову његову наредбу.

Павел, Божијеју милостију православни епископ предјелом карловачким, сенским, приморским и в Банији до воде Глине.

Благоговјејњешим протопрезвитером, свјашчеником, диаконом и всим православним христијаном, братом и чадом љубезним от власти нашеја Архијерејскија да испл наете повелевае се.

1. В недјељу и празнике, неотложно божественују литургију пореду да имате служити, и ни једина црков своого реда служенија литургијскога лишена да не будет и на каквој литургии да долженствуеете обоого пола народа право на себе кр'ст полагати и клањатисе учити вјерују во јединого Бога, отче наш, Богородице дјево, десет заповести Божија и с прочими добродјетели и таинства в кнзие букварје наред написани, јакоже аз в цркви во образ служенија вам христијане поучавах, и ви такожде непресејемо христијане поучавати да имате, и своја дјети у Плашки в школу да пошиљут свјашченици и христијани.

2. Да се бљудете ва вашој фари да христијанскаја душа без свјатјејшија тајни крещенија, исповједанија и причашченија, да вашим небрежением неби се случила преставити, но сваке недеље и празника народ да учите како се дјете роди, да зовут крестити, и како се чловек на смрт поболе, да дадут звати причастити.

3. Да се имате хранили законопреступнија браки вјенчавати, а то јест двоженство и многоженство и безаконике четвртаке, такожде по духу свјатому кумство, што јест духовное сродство и по крови сродство или насиллем отјатија дјевици или вдовици. За всја сија вини да имате власти нашеја Архијерејскија на разсуждение долагати, и примивши наше расуждение потом да имате вјенчавати, подобје от ревности устављени наш приход от самокасалица цекин первјее примити и потом ашче помежду их што не буде законопреступно, да их можете вјенчавате, а от којорих самокасалиц утаеете примљени цекин, хошчете дат 12 дукат пене.

4. Умершаго христијанина или христијанку, или младенце обоого пола, којори дерзнут без опека и провода погребсти, да оному дому неимате служити, но да су

отлучени. Ашче ли за небрежение ваше та вина отрешчетеја да нису опевати и провођени, тако онај приход опека и мртвине има се у епископат побрати, а ви того лишени и ешче пењени хошчете бити.

5. Да дл'женствуеете увјешчавати Христијане, да от преставлшихся христијан и христијанки, никоему лицу иному, цркви или монастиру первјее милостију за душу нихову да недерзајут уписати, но мње нихову Архијереју по своеј возможности колико хошчет за нихову душу первјеје да упишет сарандари и проскомидие и спомени хошчутеја чиновно отслужити за нихову душу, колико кто будет усердствовао, зашто мње от такове милостине не само хљеб отрешчен јест, но за вјеру, свјашченство, закон, народ, цркве и монастире из того бранити се и ходатајствовати имам от припетствујушчисе всјаких случаев; ашче ли кто иному первјеје упишет, нека зна, да ће и на моју страну онолико дати, а посље невозбранае сеја кому хошчут милостију давати.

6. Ви свјашченици да не дерзаеете црковнаго прихода примати шчо се даде на цркву или на икону или на тас у новци, подобје во вјешчех свеће, тимиам, уље или каковолибо имјение и плод земни, да не дерзаеете примати, но каштолник от коего всјакаго љета имате рачун узети от прихода и расхода, другачие ашче кои црковни приход заузео јест или заузети хошчет, да му има на души имјенију изгорјети, дондеже непокае сеја и неповратит.

7. Калугере монастирце или буд и мирске свјашченике, којори Блажењејшаго великаго оца Патриарха нашего и моего писанија неима, таковим да недоушчаеете милостини писати и у цркви служити, но у епископију ко мње отсилати да долженствујут

8. Под велику пену и трпљење ваше да неимате допушчати никоему лицу у цркви јастити, пити, бучити и необученом халином входитьи, оружија, клуне и сјекире у цркву носити, механу и пјесну на црковној земли при цркви да неимате допушчати под пену на црков 50 дукат, понеже сам Спаситељ Христос којори јесу јели, пили, трговали, ван из цркве с бичем

изгонио и торжишча их испровргал јест, и за овака безаконија гњев Божиј на народ исходи да земља им пероди, болести и смрти посредје их бивају.

9. Да се храните ви сами што јест законопреступно да не сотворите или ашче у вашем селу што законопреступно јавитсја, абие да имате нам огласити и котори се никогда поисповједи и непричашчуе и у цркву не ходи и несе душу и вјеру, крст, пост и непочитуе старијега, и бие оца и матер, таке безаконике да имате уфатити и у јарам код цркве поставити, и народ с лопатицом по једин крат ударити во образ другим.

10. Парохиални свјашченици котори суг оци духовни, в народје по исповједи своим духовним чадом цедулу како исповједили се суг да имаду давати и ва време јегда исповедници нагаут приступати к свјатом причашченију, да имејут руке согбени на перси и со страхом Божиим да учат их приступати к свјатим божественим и страшним тајнам Христовим, и наредник да испитае от каждаго причастника первјее исповједи цедулу, и примивше потом да сподобљае их свјатим тајнам, а котори неисповједат се, и неиме цједуле, таковаго да несподобљае свјатим тајнам.

На конец сего да долженствуете више изложеное и вам повељеное праведно свјато хранити, собљудати и исполњати, иначе за вејакое ваше преступление имате Богу и нам отвјет дати, јеже за вејакое ваше исправление сие вам издаетеја.

Даво у Бечу 20. Ноемвриа 1745.

Павел Ненадович.

Сваки фарни свјашченик да сирави от калаја уљаницу со заклопцем за свјатое миро и да идет в Плашки двор и тамо от ексарха да прими. Ашче ли кои не прими, да будет на његов тешки одговор.

Ова књија у свему свега своему оригиналу сагласно јест от слова до слова. Тако ја свидјетелствуем

М. п.

Данил Јакшич с. р.

Чин при введении в звание настоятеля Архимандрита, иже из једног монастыра в други премјешчаеџа.

Д. Р.

Како се свечано и достојанствено из једног у други манастир уводио настојатељ Архимандрит; види се из доле приложеног прописа и акта, који је обављен 1829. године при премештању архимандрита Синесија пл. Радивојевића месићског у Гргетег.

Исти гласи:

Имјејај от касајущагосја Дијецезана високи налог дјејствие тое совершити, созиваеџ первјее Собор (братски) в коем истекши на него високи налог собраному Братству публикуеџ, таже новопостављаеми Настоятељ, сироводитеџа от келии до цркве предидущим пред ним братијам в чиње облегченим.

Јегда же в церков доидетеџа тогда ново постављаеми Настоятељ начинае пјеловати икону Христа Спаситеља, Богоматере и храма, Братијам појушчим: Достојно јест —. По совершении же пјелованија прихидит ко Аналогии поставленој сущчеј за Анвоном прјамо Архиерејскаго стола, на нејже предварителње положени бити имут: свјатое Евангелие, честниј крест и епитрахиль, свјешчам пред неју горјашчим, гдје дјејствујушчеџ лице, которое между тјем епитрахиль на себе возложило, јего ожидаеџ, и абие обрашчеџа к новопроизведенному облагаеџ јего съедујушчеју клатвоју: Во имја Отца и Сина и Св. Духа. Амин.

Аз Н. Н. Архимандрит заклињајуеџа Богом всемогушчим, пречистоју Дјевоју Маријеју Богородицеју, честним крестом, Св. Евангелием, Свјатителем Оцем и чудотворцем Николаем, обители сеја Патроном и вејеми свјетими јако вовјерено мње Настоятелское звание честно, вјерво, приљежно и совјестно отирављати, подручноџ мње Братство љубити, о благостојании св. Дому сего депоношчно пешчисја и вообщче св. обителију сеју тако јакоже рабу Господњу подобаеџ, управљати буду. Тако ми Бог помогаџ, преблагословена Дјева Мариа Богородица, Свјатитељ и чудотворец Николај и вси свјати прочиј. Амин.

вршимо верно и искрено, приближава к нама Исуса Христа. Јер *ако имамо љубав међу собом*, вели нам апостол, *Бог у нама стоји* (I. Јов. 4, 12).

Прихватимо, љубазни моји, и усвојимо ова средства, да и нама Бог и Отац Господа нашега Исуса Христа да, да се Христос усли у срца наша.

О нека је свет и благословен и преблагословен у векове дан овај, — дан, у који Јединородни Син Божји Господ наш Исус Христос узео дијел у природи нашој!

Нека буду за нас и празнични дни ови свети, свети не по имену само, него и по начину, по коме ћемо их провести. Немојмо их проводити у празном разговору и недозвољеној забави и грешном веселју, у срамотним речима и песмама, у прекомерном јелу и пићу, јер, љубазни моји, ко љуби веселе, биће сиромаш, а ко љуби вино, неће се обогатити. Но проведимо их, као што некада проведоше дан овај пастири витлејемски, који уживаху у анђелском славопоју Богу и побожно посматраху и дивљаху се Новорођеноме у вертепу Богомладенцу; као што проведоше звездари и мудраци, који из далека дођоше да Му се с вером поклоне и принесу даре; као што проведоше анђели, који слављаху и хваљаху Бога. Учинимо од наших цркви и од наших домова све саме Витлејеме и вертене, а од себе самих мудраце и пастире, царе и анђеле јеванђелске повести данашњега дана.

Славите Христа! сретајте Христа! радујте се Христу! и ви, љубазни моји, са данашњега дана великога.

У тој духовној данас радости вашој, и црквеној и домаћој, честитам свима и свакоме од вас, љубазни моји, празник рођења Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа, да вас Новорођени Младенац удостоји прославити и провести овај празник у здрављу и миру, у љубави и слози, те вам љубазни моји шаљем поздрав: Мир Божји! Христос се роди! Срећан вам био данашњи празник, и с њиме послани међу нас Божји мир!

Дано у епископској резиденцији Нашој у Новоме Саду на предпразнство Рождества Христова године 1903. од рођења Христова, а епископства нашега цете.

Горепоменути смирени епископ

МИТРОФАН.

Допуна

Ненадовићева Вићентијевих правила за свештенике.

Приопштио

Д. Р.

Митрополит Павле Ненадовић, не само да је обзнанио као што рекосмо у 9. бр. за пр. г. о. л. калуђерима „Правила за калуђере од 1733. митрополита Вићентија Јовановића“, него је и од своје стране 1749. Августа 28. издао своју „Вољу и указ“, као допуну истих правила.

Он је такође, као што рекосмо обзнанио и свештеницима „Правила за свештенике од 1733. митрополита Вићентија Јовановића“, а уз то је 1753. Ју-

нија 26. издао од своје стране допуну истих правила, за коју се допуну до сада није знало, и коју овде у целости доносимо.

Павел, Божијеју милостију — — —

Благоговјејњешему протопресвитеру Н. Н., свјашчеником и всему причту црквеному протопопие Н, благодат, мир и милост от Бога и Наше благословение.

По златоустих златоустаго свјатаго великаго Јоана словес вједите, јако вес мир во зле лежит, како и није излиха умножисја в људех злоба и преуспје лукавство, волхование, суевјерие, чародјејание, разбои, татба, убојства, пијанство, нељенаја игранија, хишченија и инаја тјем подобнаја: Јаже всја попу-

шчајутсја за грјехи и безаконија нашја. Сим же всејем обаче јест виновно отцев духовних и мирских свјашчеников неискуство и нерјадение. иже непоучајут парохіан своих Христиан, по всја дни, или поне в недјели, праздници заповједем Божиим и церковним, блаженствам и совјетам евангелским, таинствам и тјех вјечества и прочим добродјетелем. Наипачеже молитвје Господње, отче наш, вјерују и Богородице дјево, и прочим, јакоже указасја во свјашченическом втором правиле. Подобње, и что некрещчајут с тремі погруженијама, и неимјејут чиновних крестилниц: и мнози обрјетајутсја свјашченици ненастављајущи народ ходити в церковь на молебствие, самиже неходјашче, и многажди звоњат, а во церковь неходјат, ниже правила чтут. Ни литургии в праздници и недјели бивајут, и тако јавно, да кромје правила и народ неучат. Јешче котори без крещенија свјатаго, исповједанија и причашченија помирајут, и случајущасја безаконија утаевајут и необјављајут. Онија четире книги, т. ј. крещенија младенцев, вјенчанија, погребенија, исповједанија и причашченија парохіан своих, толико много љето неписали. Њеци же страха ради нињешнија визитации, гдјекого и писали, обаче и то нечино, ниже по формулару, без трекратнагоже браку сочетавајущихсја оглашенија, незнајущих Божија заповједи, вјерују и Богородице дјево, како јавно јест, мзди ради вјенчавали.

Над всејемже тјем, что не само неувјешчавали и непринуждавали Христијани своја, во јеже би дјети своја во школу в научение давали, кои и главњејши грјех јест: но и сами дјети своја недавали. За кое ашче бисја јавно изискала вѣщ, может бити дабисја обрјели свјашченици, ни јединого правила, имиже обвезани сѹт обучаваѣсја правити жизнь своју, и дјело званија своего, јакоже во церкви Божіеј, тако и в домје своем и на всјаком мјестје подобајущее да нису извршивали, нити седержавали, но ниње перстом коснутисја хотјели к тому труду, како јавно по всејем Сремје говоритсја.

Да ова правила нису исполњавали

свјашченици и дјакони, но после свјатопочившаго Арх. и Митр Г. Викентіа Јоановића, ова подерали, и ова спалили, оле прокљатаго разврашченија и безстрашија, јеже јавно јест преступление и противство правилам свјатим и заповједем Божиим. Понеже св. апостоли и св. отци о хранении св. правил сице утвердиша и повелеша, да всеју силоју и всеју мошчију должни сѹт Архиепископи, епископи, протопресвитери имјети стражбу, о свјашчених канонех: Поручено бо јест им твердо собљудати ја, да ничто от них преступаемо, и забитиєм пременуемо, ни изисканиєм остављаемо; ибо во он ден в муках оных, изискано будет.

Храњащчи бо свјашченија канони, владыки Бога помочи сподобљајутсја: сие же преступајущчи, в конечное осуждение себе влагајут. Божественим канонем не-сохранаемим различна преступленија бивајут, от тогоже гнев Божиј сходит, многи казни и последни суд. Тому всему повини сѹт свјатители и свјашченици, не бдјашче ни стрегущче винограда јеже јест церковь. Но преступајущче во обиду по њкоеј страсти, или по неразумјенију не бојазни вишњаго страха, јегоже клялісја сохранить и судби закона и правды Божија, горек суд таковым и по дјелом воздајание будет.

Правила св. апостол и богоносних Отец, тако судјат свјатителем и свјашчеником: Свјатители и свјашченици, не имущиј Божественых книг, нечитајущчи тија, ненастављајущчи народ, и мирсти свјашченици недајущчи чад своих во научение, да извергнутсја: Причетником своему епископу повињаваѣсја, а противљајущчисја наставлениам своего епископа, да извергнутсја.

Епископи и пресвитери, ашче не крещчајут с тремі погруженијама во св. крещении крещчаемија, њест крещение: Требје јест трижди погружати, а не поливати иначе же сотворивше зловјерно јест, и да извержени будут. Непребивајущчи же в церкви до конца правила, отлучени да будут.

Свјашченик в корчми јаст и пити хо-

дити ашче непрестанет, да извержетсја, и ашче не бихом за сие долготерпјели, долготерпјенију же и милосердију Божију подлагали, то би всјачески мнози протопресвитери и свјашченици обрјетајушчисја по винах предоглашених, и сицевих по томужде суду св. апостол и богоносних отец, отлученију, запрешченију и изверженију подпали.

И за неже презираем на ниње намјеренију нашему војујушчи узроки, и Божија ради благодати, таја ниње ваша поползновенија презираем и пропћаем.

Ашче ли во будушчье во небрежении сицевом, упорству же и непокорству и неисполненију својеја си должности и несобљудениј св. апостол, и богоносних отец, јаже вам вручена сут, пребивати будете, крјепкое отмшчение, наказание и извержение из свјашченическаго сана сљедовати хошчет, не само от нас, но и от Бога, зане речено јест: прокљат всјак творјај дјело Божие с небрежением. Зачто извјестно постраждут от Бога казн, јакоже пострада Илии Архиереј јудејски иже за ненаказание чад своих, напрасноју погибе смертију, пад из престола своего и сокрушив себје вију.

Но речет кто от свјашчеников, јако многому ненаучихомсја писанију, сего ради наказивати и научавати њесми доволни: Тјем сим себе осуждает, јако њест достоин свјашченства. Свјашченику бо подобае бити учителну: Ашче свјашченик јест, да вјест закон Господен, глаголет Јероним свјати. Ашче же незнает закона Господња, сам себе обличае, јако њест јереј Господен. Јерејское бо дјело јест на вопрошение отвјет давати от закона. Чесому убо невјежда уподобитисја может? Јест сол обујавшаја, о нејже Христос рече: Ашче же сол обујае в чем осолитсја, ни в земљу, ни в гнои потребна јест, вон изсипајут ју. Јест свјетилник горціе димњашчи, и не свјетјашчи; јест солнце помраченое, јегоже помрачением многим злим виновно; јест вожд слѣпи, иже впадает в јаму и с ведомими собоју; јест пастир пасушчисја от стада, а не пасиј јего; јест стражд

спјашчи. Напоследок јест пес њемиј, немогушчиј лајати.

Но горе сицевому јереју, болше јему јест, да жернов ожелски објеситсја о виј јего, и в вержен будет в море. Горе јему јако соблазн им приходит. Велија воистину јест вина јереов: ашче чад својих непоучајут на благо, и за зло ненаказујут. Јереи за безаконија људеј казними бивајут от Бога. Ашче невједушчих неучат, или согрјешајушчих не обличајут, глаголет св. Исидор: но вјашчшаја тоја вири, ашче сами ненастављајут. О злоби страшниа и безаконија љутаго! О разврашченија неистоваго, а безумија посљеднаго! Како дерзнуша Благовјенство измјенити на нечестие, кротост на свирјепство, милост на милосердие, јеже усудишасја њеци, како више рјехом, подрати и попалити канони, и правила Божественаја и толикаго неистовства церков наша мати зјело жаљеет, чин же свјашченически срамљаеца излиха, јако такови јереи обрјеташасја, Бога небојашчисја и људеј нестидјашчијсја.

Воистину глаголет св. Златоусти: велик јест срам свјашченим, и всјем клириком, јегда мирети обрјетајутсја от них праведњејши и вјерњејши. Добли же и постојани јереј да возвеселитсја, јако искушенију бившу непоколебим пребист, јако огнем злоби неопален јавилсја, и великим обуреванием и волнением из ладиј доблести неиспадоша. Ниже да смудшчаеца св. собор честних јереов, јако посредје јего лукави, обрјетошасја; њест же безчестие благим, јакоже Јудино предание њест безславије апостолскому лику, кождо бо от своих дјел или прославитсја, или посрамитсја.

Ми убо смиирени Арх. и Митр. свјетло вједјашче всјех злих вишеречених прикључившихсја, не посљедњују бити винувним, неискуство Јереов и наказание их чад духовних: Се ниње засвидјетелствуем вам всјем Јереом, во св. Божиим храмје, пред престолом царја небеснаго, идјеже дух свјати свјашченики постављае, и пред всевидјашчим оком молим ви, да ни в једином ни во чем же даете људем претикание, да служение безо-

рочно будет: во всем представљајте себе јако Божија слуги.

Добри будите служители Христу Ису-су, питаеми словом вјери, и добрим уче-нием: сквернихже и бабских баснеј от-рицајтесја: обучајте себе по благочестију, завјешчавајте чадом вашим духовним јеже благочестно жити, и страх Божиј в серд-цах си имјети: учите прилежно всјакому добронравију. Сами же образ будите вјерним, словом, житием, љубовију, ду-хом, вјероју, чистотоју: внимлите чте-нију, утјешенију и ученију. Сија бо тво-рјашче, и сами спасетесе, и послушају-шчија вас.

Ви јесте свјет миру, убо тако да про-свјетитеја свјет ваш пред человеки, јако да видјат ваша дјела добраја, и про-славјат отца вашего иже на небесјех. Ви јесте пастирие словеснаго стада Христова; убо души вашја полагајте за овци и добрје пасите ја на пажитех духовних: ујазвленија цјељашче, немошним по-собствујушче, заблудшија взикујушче и во стадо на рамјех си односјашче, да ни једино овча виноју вашего нерадјенија погибнет: имајте бо слово о всјех воз-дати небесному Архипастирју, јегда при-дет воздати комуждо по дјелом јего. Ви јесте наставници, убо настављајте неис-куснија на стезу заповједеј Господних, духом кротости. Дух же свјати сошеди во огнених јазичјех просвјетит очеса ва-ша умнија, јеже видјети пут прави во-водјашчи в живот вјечни, согрјеет сердца ваша љубовију, во јеже би вам љубити Господа Бога своего, от всего сердца, от всеја души и помышления, а ближнија ваша, јако сами себе исполните уста ваша Благодатију си, јако да исполнат-сја уста ваша хваленији Господња, и да поете славу јего, вес ден велељепие јего: и да доволни будете јеже чада ваша за-кону господњу поучати и свједјение јего посредје људеј возвјешчати. Будетеже доволни, ашче не љењашчесја, и непра-одно живушче, взишчете сокровишча пре-мудрости божественых писаний, и моли-тисја о нем непрестанете.

Ишчите убо и обрјашчете, просите и дастсја вам, толците и отверзетсја вам

здје двер милосердија божија, в будуш-чејже жизни двер царствија небеснаго, јако да вшедше в не, блаженија жизни вјечное примете наслаждение.

Дано в нашем манастирје Шипатов-цје 26. Јуниа 1753. года.

М. П. Павел Ненадовић с. р.

Р. S. Протопресвитер сам у персони, или преко јединого вештаго свјашченика, да во цјелој протопопии церквам про-читает в праздници и надјели људем, и сваки свјашченик себје да препишет и сам прочитае. А протопресвитер у свој протокол да препишет ово наше писание, и нам јавит какое исполнио.

О п и с

ерпских фрушкогорских манастира 1753. год.

Прионштио: Д. Р.

(Наставак.)

Написание фелонов:

9 разних фелона от свиле и атлаза.

Новодобиени фелони:

5, от коих 3 от свиле, а 2 от платна бјела,

Написание епитрахилев:

16 разних епитрахила а 5 добиених после визитацие 1733.

Написание стихарев:

1 от тафета и 6 новодобиених.

Написание орарев:

4 разна орара.

Написание наруквиц:

11 разних наруквица; 4 аера на платну бјелу; 6 дарака от свиле, ветха, и платна; барјак, боловат.

Написание книг:

Евангелие старе шчампе московско на вел. коло, серебром оковато по червеној оправе, 2 за-поне серебряне; евангелие московско на вел. коло кожом оправлено; 4 евангелиа сербска; москов-ске: 2 апостола, 12 минеа, 3 октоиха, триод, пентикостар, 4 пролога, минеј, 2 требника, псал-тир, служебник, ирмология; кијевске: апостол, Меч духовни, тастамент, 3 псалтира, поучение евангелское недјелное, кључ разумјениј; печер-ске: триод; сербске: рук. трупцац, общак, типик, псалтир, отечник, молебник, 2 соборника, треб-ник, книга: слова различна, сербске шчампе: псалтир; лавовске: 3 требника.

кама, бавио се стално у Цариграду и на острву Принкипу и Халци, заузет радом на књизи и богословској науци. На острву Халци га је затекао и избор за митрополита.

У суботу 17. о. м. произведен је новоизабрани г. митрополит у чин свећенички, а сутра дан, у недељу 18. о. м. обављено је већ и посвећење за митрополита у патријарашкој цркви св. Георгија. Чин посвећења обавио је митрополит ефески Јоаким, један од најугледнијих синодала васељ. патријаршије, а уз њега чинодјејствоваху још четири митрополита, један велики архимандрит, један свећеник и четири ђакона патријарашка.

Стечено право тога народа, који са зебњом очекиваше дан избора свога митрополита, ни мало није повређено. У новоме митрополиту своме г. Севастијану, добива тамошњи народ српски не само архинастира — Србина, но и човека одлична и по спреми и по врлинама, које га красе; — човека, који ће достојно моћи заменити заслужног претходника свог.

И ми с наше стране од срца поздрављамо новог митрополита скопљанског г. Севастијана и кличемо Му: Ис пола ети! Срећно! Н. Б.

Својеручни записи

владике горњо-карловачког, а по том митрополита Павла Ненадовића.

Приопштио

Д. Р.

У митрополијско-народној библијотеци у Карловцима налазе се календари „Alt und Neuer Krakauer-Schreib-Kalender“ за 1746., и „Kayser Königlich Hof und Ehren-Kalender“ за 1750., који су календари били својина реченог владике-митрополита Ненадовића.

Он је у њима забележио своје доживљаје у Бечу 1746., у ком се у то време бавио с патријархом Арсенијем Јовановићем Шакабентом, а за тим 1749/50. као новоизабрати митрополит.

Павле се Ненадовић бавио и пре 1746. у Бечу као изасланик народни и патријархов генерални викар.

Тако се н. пр. бавио у њему од 15. Септембра 1742. до 15. Октобра 1743. (в. бр. 10. стр. 305. овог листа за пр. г.)

По запису у првом календару, бавио се Ненадовић у Бечу од почетка 1746. уз патријарха Арсенија, који се повратио из Беча 5. Јунија, до Децембра и. г.

А по запису у другом календару и писмима Ненадовићевим, пошао је он из Карловаца за Беч 16. Новембра 1749., камо је стигао 12. Децембра. Из Беча се кренуо за Карловце 12. Маја 1750., а стигао у Карловце 12. Јунија и. г.

По писмима Ненадовићевим пошао је он из Карловаца за Беч 20. Августа 1752., а стигао у Беч 1. Септембра и. г.; из Беча је пошао за Карловце 9. Новембра, камо је стигао 25. Новембра и. г.

По писмима Ненадовићевим пошао је он из Карловаца за Беч 28. Августа 1753., камо је стигао 6. Септембра; из Беча је пошао за Карловце 22. Новембра, камо је стигао 4. Децембра и. г.

По писмима Ненадовићевим пошао је он из Беча — кад је отишао не могосмо наћи — за Карловце 1. Децембра 1757.

По писмима Ненадовићевим пошао је он из Даља за Беч 17. Јулија 1762., камо је стигао 26. Јулија 1762.; из Беча је пошао за Карловце 2. Јулија 1764., а стигао у Даљ 26. Јулија и. г.

Тим бављењима Ненадовићевим у Бечу, камо није одлазио ради шетње и уживања, него ради потребе своје цркве и народа, има се поглавито захвалити, што се у оним бурним и опасним временима за цело време његова митрополисања (од 1749.—1768.) одржао наш народ у источно православној вери, осим оног у Жумберку, који се није никако могао одржати, и што српски фрункогорски манастири очуваше своје поседе.

Сами записи Ненадовићеви у првом календару гласе:

1746. Јануара. „29. 8 средѣ ѿгиде во свояси Г. братъ Костайнички (Алексије Андрејевић) и сего дня магистра погодихъ дѣцѣ да инстрѣира немецкимъ ѿзикомахъ.“

1746. фебруара. „26. изъ Беча чрезъ Г. Аизлера више издате еѣпедице чрезъ Карлцатъ 8 будачки Протопопѣтѣ Михайловичѣ еѣпедирахъ.“

1746. Фебруара. „8. среду 8 5 сахата по полѣдне аѣдиенціѣ 8 его Цес. Вел. Францишка I. имесмо вкѣне со Г. Еѣархомъ Синесіемъ (Живановиѣм, потоѣм Арадскимъ владикомъ) и тѣ милость имелисмо да фтори 8 аѣдиенціѣ 8иѣщени всмо.

Модель ѿ пѣрга (бурга) 8 царскомъ дворѣ на Виденѣ 8 башчи има 1500 соба, пенчера 2866 и врата 3000. и на то 3 милиона цесарѣ ѿредио на пролеѣе ниже, када се стара обори.

1746. Априла. „7. 8 граду Вѣнѣ у цесарице имесмо аѣдиенціѣ и Блажени (патријарх Арсеније Јовановиѣ Шакабента) крестъ добивѣ.

1746. Априла. „24. 8 Шенпрѣнѣ 8 цесара имесмо аѣдиенціѣ и мемориаль предадосмо.

1746. Априла. „25. изъ Беча ѿтиде братъ арадски (Исаија Антоновиѣ) во својси и дѣховникъ Протосингелъ Куръ Партеній (Павловиѣ, потоѣи епископ посвеѣеѣа).

1746. Априла. „26. поѣ Стефанъ Мѣтапчиѣ 8 Даль поѣе.

1746. Маја. „11. в' неделю 8 капели Гардиналовой, Гардиналь Колониѣ, Архіепископъ Албанскій и Епископъ Ђѣрскій графъ Жичи, посветише во епископа сенскаго генерала викара Ђонлиѣа.

1746. Маја. „16. в' петакъ вечеръ принцъ Кантакѣзенѣ, Кристина и Малаеска арестѣ.

1746. Маја. „25. 8 неделю 8 Шенпрѣнѣ имесмо аѣдиенціѣ 8 цесара.

1746. Маја. „27. у вторникъ по полѣдне у 6 сахата 8 Шенпрѣнѣ обѣиѣдѣ аѣдиенціѣ 8 ѣя Цес. Вел. и всевисочайшаго хершофта со Блаженимъ имесмо, а 29-тога маја 8 Ђѣренговъ домъ Г. Хофкоморатъ Карль Тиръ (Karl Joseph Edler von Dier, Hof Cammer Rath) ѣго Блаженствѣ принесе крестъ и секретарѣ колайнѣ ѿ ѣя Цес. Вел. и сего дня обеща мнѣ Блаженѣйшій на школѣ плащанскѣ Покровъ-Богородичнѣ дати Бѣквара, десятословія и прочи книгъ за ѣго здравія, 8бога юна дѣца да се 8че гратисѣ.

1746. Јунија. „2. 8 Г. Хофкригсрота Вебера на трактациѣ билисмо.

1746. Јунија. „5. ѣго Блаженство изъ Беча поѣе в' Карловце.

В' ѿбштитѣ аѣденциѣ ѣя Цес. и Кр. Вел. всемилостивѣйшею склоностию к' мени при-

стѣпили, свѣщенейшимъ словомъ своимъ стѣпшимя, и ѿбѣщали до 8 дни еѣпедирати прошенія наша, и ѣще ѿ прквахѣ приложити вѣщне нежели просихѣ да са ѣя милостиѣ контенти хоѣемъ бити.

1746. Јунија. „19. 8 Шенпрѣнѣ ѿ 12. сахатѣ 8 четвртакѣ 8 великой сали всемилостивѣйшимъ склоненіемъ пристѣпила к' намъ и Братѣ Славонскомъ (Софронију Јовановиѣу) и ѿцѣ Еѣсархѣ Сѣнесіѣ, и вопрошала аѣче пѣтовати хоѣемъ, ѣже азъ ѿвѣтствовахѣ, нехоѣемо, но ѿжидаемъ всемилостивѣйше Еѣпедициѣ и резолѣциѣ. На сіе намъ всемилостивѣйше резолвирала и сказала: Что она ѣсть цедѣлѣ писала графѣ Коловратѣ да наша дѣла еѣпедира и зато сада нама допѣща 8 име ѣя ѿити графѣ Коловратѣ и сказати: да рефератъ к' ѣя Цес. Вел. горе пошालѣтѣ; и тако исполнили всмо всевисочайшѣю заповедѣ: и сказали того часа г. графѣ Коловратѣ, и ѿнѣ ѿбещалѣ: да рефератъ ѿви дана хоѣе предати, како се приѣготови и соверши, и да 8 дѣлѣ ѣсть. И симъ начинѣмъ ѿвога дня всемилостивая аѣдиенциѣа ѿчитая совершисѣ, Боже благослови на славѣ твою и в' полѣзъ св. матере церкви и славнаго Народа нашего да бѣдетѣ.

1746. Јунија. „24. 8 четвртакѣ конференциѣ министеріалная подѣ президиѣмомъ графа Кенигсѣга еѣжеленциѣ, заключила дѣла общенародная наша епархіѣская Костайничка и Карлѣадска и сремскихѣ монастырей.

1746. Јулија. „20 у Вѣни ѿбновисѣ Епитропская ѿфициѣ ондашнѣя капели св. вел. Георгія, и поставишасѣ Епитропи, и ѿбблицирани биша в' капели: Геѿргіѣ Паѿловѣ, Јѿваннѣ Кѿнѣстантиновѣ, Јѿваннѣ Милетиѣ Сараѣваѿ, Кѿнѣстантинѣ Геѿргіѣѿвѣ Зѣмповиѣѣ, и сѣи ѿ стари Епитропа г. секретара Бѣчкова, Г. Малаеска и г. Кѿнѣстанина Парасковича рѣкопримателне ѿфициѣу, новце и вещи церковне и регистре по инвентаріѣзмѣ прѣимиша, како ѿ семѣ полное вѣдателство семѣ Аѣтѣарѣѣѣѣ бива Г. Еѣархъ патриарашки и фрѣшкогорскихѣ монастырей провинциаль Сѣнесіѣи иметѣ и ѣа и Г. братъ Славонскій присѣтствовахѣмъ пѣбликациѣ тѣхѣ Епитроповѣ, и Еѣмеріѣ ѣромонаха Гѣрасима ѣрѣсалимца инсталациѣ, како ѿ семѣ 4. юнѣя резолѣциѣ патриарша ширше ѿ томѣ епитропскомѣ 8становленіѣи гласитѣ.

1746. Јулија. „27. Ђуренги, ја и ѡѡархъ Сунесии 8 Шенпрѡнъ милостивѣйтѡ същ. Цар. словомъ резолюцїѡ полѡчимъ, да дѣло наше полако ходить, и то естъ противѡ воли ея Цар. Вел. Сего воскреснаго дня еѡ царское Вел. конфирмацїѡ кодь себе держали.

Сего дня г. хофкоморать Кохъ сказа намъ, да е протоколь конференцїални скоро готовъ и тако баронъ Шмидлингъ хофкоморать дѣла, и за насъ фаторабио да естъ ѡсавѣтовано, и скоро да се хоѡе ея Цар. Вел. предать, и Г. графъ Кинигсекъ 29. юлиа сказа намъ да е ѡжъ дать протоколь цар. Величествѡ.

1746. Августа. „2. по римокомъ 8 Бечѡ узаймихъ ѡ Г. Пленипотенциала 100 дуката.

1746. Августа. „24. ея Цар. Вел. своимъ священимъ царскимъ словомъ сказа намъ 8 Шенпрѡне при целованїи рѡкъ ея Цар. Вел. и всевисочайшїа царскїа фамилиа, да той изидѡтъ и совершитися хоцѡтъ дѣла наша при ея Цар. Вел.

1746. Августа. „27. по полѡдне 8 4 сахата Г. братъ пакрачкїи ѡтиде ѡ насъ изъ Беча.

1746. Септембра. „20. Прїде во Вѣнаѡ Пр. куръ Софронїе (Андреевъ) митрополить Белградскїи просити 8 Цес. Вел. милость сдержанїа и Протекцїѡ, по препорѡци Блаж. нашего Г. Г. Патріарха агентѡ Орепги писане. Сейже митрополить родомъ ѡ ѡстрова Хїо, в' Асїи, близъ Царь града. Пострижникъ Синайскїи, тѡрскїа рати Белградскїа, царь Тѡрскїи при взятїѡ Белграда епархїѡ Белградскѡя тергоману Александрѡ поклонилъ, да ѡнъ ѡдадетъ емѡже хоцетъ, и сей взялъ 500 гроша ѡ митрополита и извадилъ емѡ Берать, и ѡ Константинопольскаго престола рѡкоположень билъ во митрополита, и понеже не ѡ Престола Пекскаго произведенъ емѡже та епархїа подлежить, тако еѡ Блаженствѡ Патр. Пекскїи Іоаникїи на свако лѣто 550 гроша да даетъ писмомъ обвезаль, мирїѡ да даетъ, и зане сей Митрополить хотель ѡбити что ѡ Епархїе еѡ побираль 1755 гроша патріархъ, изъ сего родила се вражда, да патріархъ церковь затворилъ Белградскѡ. Пакъ ѡслишавъ наша их' враждѡ, и Патріарха 8 дни, а митрополита 2 дни арестомъ мѡчилъ, и на конецъ ѡ престола Митрополитскаго, сего

Патріархъ низложилъ, и ѡ Епархїи изгонилъ.

1746. Септембра. „23. на Франциска день цесарски сказа намъ графъ Коловратъ, да е протоколь конференцїе сочинилъ и то ради Костайничкогъ, а еѡ ради мене не сочинилъ.

1746. Септембра. „25. ея Цес. Вел. ходилъ графъ Коловратъ 8 Шенпрѡнъ воспетити вишереченѡ резолюцїѡ, а пакъ ихъ іасность праведною информираль, и тако заповедила Коловратѡ да по резолюцїи Еѡпедира, а реферата да недае више никакова, бо види гдѡ пакъ ми 8 салии великой аптека-мари подвораючи стоимо и графѡ милостивимъ своимъ словомъ сказала, виждъ где они стоятъ, но еѡпедиран како самъ резолюирала.

Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Joanni Georgievics O. E. G. R. Es senkensi Episcopo, Sufraganeo Patriarhali, abbati S. R. Stephani de Decsan et Vicario S. sedis Patriarhalis Ipekiensis Domino in Christo Fratri meo coledissimo.

Сей братъ нашъ естъ во Епископа ѡсвященъ 15. Августа 1746. в' Карловци,

1746. Октобра. „11. ѡ секретара Унгерехцперга разѡмелисмо да е цес. Вел. резолюирало протоколь конфирмацїони дѣла ради нашихъ и графѡ Коловратѡ снишло.

1746. Октобра. „18. ради мене и г. Костайничкогъ юрисдикцїе и приѡщенїа 8 діецезезѡ и ради 6 пѡнктова чрезъ насъ просими, но за славонскогъ Епископа ѡстрая заповедъ ѡ ѡгарске канцеларїе отишла.

1746. Октобра. „19. 8 недѣлю полѡчихъ мой декретъ ѡ секретара Енеша ради еѡпедицїахъ за прошенїа наша да на надлежа-телство ѡкази ѡ Нихъ еѡпедирани сѡтъ.

1746. Октобра. „30. сказа іаснейшїи Принцъ да сѡ аретирали Ковачевиѡа и прочїа.

1746. Новембра. „4. в' вторникъ чрезъ конциистъ Хаѡзкнехта ея Цар. и Кр. Вел. всемилостивеишемѡ по своемѡ декретѡ резолюцїю ихъ іасность даль прочитати и комѡницирати на 6 пѡнкти прошенїа нашего состояющюся

1746. Новембра. „9. 8 неделю 8 градѡ 8 Цар. Вел. рѡкоцелованїе имесмо, и сѡтра 8 принца ѡлѡчакъ прими, да чекамъ резо-

лѣпш свѣрхъ Еѣамена депѣтирскога, пакъ да хоцетъ ми еѣпедици дати.

Достојанственици војени у Хрватској 1746.

Георгије Погледић, командант глински;
Стеван барон Пашачић од Зајезде, командант костајнички;

Валтазар Јурашић, командант зрински;
Јован Радић, загребачки каноник, командант дубички;

Гаврило Скерлец, командант јасеновачки;

Јосиф Фридрих херцог од Саксен Хилдбургхаузена, фл. командирендер генерал генералата карлштатског и вараждинског;

Шерцер, генерал у Карлштату;

Карло Баћани, генерал маршал, бан хрватски.

Записи пак у другом календару гласе:

Слава Богъ въ Троицѣ святей славимой.

Придосмо у Вѣнѣ 12. Дек. 1749. и въ унгеръ коснь у Ореңгиши кортень цѣли той домъ за нашъ квартиръ смо били имали на месецъ 75 фор. а пленипотенциаломъ нашимъ Г. Јозефомъ Ореңгомъ чрезъ его писаніе погодисмо.

25. Дек. 1749. по римскомъ 8 цесара и царице у антекаморе геѣайма целовасмо рѣке.

17. Дек. 1749. по нашемъ у цара аѣденцію имесмо со депѣтирти, и обѣщаль услишати дѣло и еѣпедирати и гратѣлираль намъ архіепископство.

19. Дек. 8 тронъ Принца бисмо и гратѣлираше намъ архіепископство.

24. Дек. у царице аѣденцію имесмо со депутирти и обѣщала повелети спешно дѣло наше да удѣлають.

21. Јанѣарія 1750. у Ерць Ерцега Карла въ день рождества и пріяль ѿ мене панагіарнѣ звѣздѣ въ даръ, благодариль и гратѣлираль архіепископство, а говорилъ са ихъ еѣцеленцією Баномъ Хорватскимъ Графомъ Баћаниомъ.

28. Јанѣарія 1750. 8 дворѣ царскомъ целивасмо царѣ рѣкѣ, и сотвориль намъ милость, да его кр. височаствѣ Ерць Ерцѣгъ Јозевъ и трема Ерць Ерцегоняма Маріи Анни, Маріи Кристини и Маріи Елизабети

по целбе рѣце, и Јозефъ Ерць Ерцѣгъ крестъ, а найстаріой Ерць-Ерцогини Панагіаръ, а прочимъ две Еголпіе, и Еше две Еголпіе дадо Јозефъ Ерць Ерцѣгъ, да дасть Маріи Амаліи, и Петру Леополдѣ Ерць Ерцѣгъ, гдѣ присѣствовала Фирцкиня Траѣцонъ, обристь хофмайстеринъ, и графъ Баћани Банѣсъ гроаціе.

Паки 18. фебруара по римскомъ 1. марта 1750. 8 бѣчѣ аѣденцію у цесар. величества верхъ моихъ нохрихта полѣчѣ и такожде всемилостивѣйшю заповедъ да контѣкирамы. и прочееся.

Данас 7. фебрѣара 1750. у Бѣчѣ у Нашемъ квартирѣ in Ungar-Gassen in Oren-gischen Garten Г. Алеѣандеръ Марко Баронъ ѿ Пеачевичѣ обѣщаль мнѣ пѣстарѣ Люково, гдѣ е салашь Нашъ, докле самъ іа и онъ живѣ подѣ арендѣ ѡставити, и учинисмо погодбѣ на свакѣ годинѣ по 300 фор.

Въ анте камари чрезъ комерхера предадо царѣ мой Први 8 три пѣнкта састоящисе нохрихтѣ 13. феб. 1750. лѣта.

28. марта ѿ Коловрата конфирмацію примисмо.

1. Маіа ѣнгарекѣ конфирмацію примисмо.

29. Априла 8 цара и царице 8 Шен-прѣвѣ аѣденцію имехъ и презентаціе за Карансебешкогъ и Бѣдимскогъ предадо за Конфирмаціе, и еше за кнезовске дукате, ферло-сеншафте и регементски долгъ говорихъ.

3. Маіа ѿ цесарскогъ величества крестъ и прстенъ со прілиантама и зафиръ камени въ даръ полѣчихъ.

Шпедификація

ѿ плаѣа, иже ѿ мене архіепископа кон-тракте и шповцедѣле имѣють.

1. Пленипотенціалѣ Ореңгѣ ѿ 16. юліа 1749. — 1237 ф. 30.

2. Секретарѣ синовѣѣ моемъ Павлѣ и халине ѿ 1. Септембра 1749. — 500 ф.

3. Лазарѣ Соколовичѣ писарѣ ѿ 1. Ноембрія 1749. и 15 мерова жита — 160 ф.

4. Трифѣвѣ ѿ 1. Јанѣара 1750. и халине — 75 ф.

5. Јованѣ кѣхарѣ ѿ 1. Јанѣара 1750. и халине — 50 ф.

6. Константинѣ — 46 ф.

7. Стефанѣ локаю и инстрѣкторѣ и пи-